

1,1 В третьому році царства Йоакіма царя Юди прийшов Навуходоносор цар Вавилону до Єрусалиму і його обложив. 2 І Господь дав в його руку Йоакіма царя Юди і часть посуду божого дому, і він їх поніс до землі Сеннаар до дому свого бога. І він вніс посуд до дому скарбу свого бога. 3 І сказав цар Асфанезові, старшині своїх евнухів, ввести з синів полону Ізраїля і з царського насіння і з фортommім (шляхтичів) 4 молодців, в яких не має у них порока, і вони гарні на вид, і обізнані в усій мудрості, і що знають знання і роздумують розумно, і в яких є сила в них стояти в домі царя, і навчити їх письма і мови халдеїв. 5 І цар їм заповів на кожний день з царського столу і з вина його напитку, і їх годувати три роки і після цього (вони мають) стояти перед царем. 6 І був між ними з синів Юди Даниїл і Ананія і Азарія і Місаїл. 7 І начальник евнухів надав їм імена Даниїлові Валтасар і Ананії Седрах і Місаїлові Місах і Азарії Авденаго. 8 І Даниїл поставив на своїм серці, щоб він не занечистився столом царя і вином його напитку, і просив начальника евнухів, щоб він не занечистився. 9 І Господь дав Даниїлові милосердя і ласку перед начальником евнухів. 10 І сказав начальник евнухів до Даниїла: Я боюся мого пана царя, який приписав вашу їжу і ваш напиток, щоб часом він не побачив ваші лиця сумними більше ніж раби, ваші однолітки, і засудите мою голову перед царем. 11 І Даниїл сказав до Амелсада, якого голова евнухів поставив над Даниїлом, Ананієм, Азарієм, Місаїлом: 12 Випробуй твоїх рабів десять днів і хай нам дадуть насіння, і їстимемо і питимемо воду. 13 І хай зявляться перед тобою наші види і види тих юнаків, що їдять зі столу царя, і як лиш побачиш, чини з твоїми рабами. 14 І він їх послухався і випробував їх десять днів. 15 І після закінчення десяти днів їхні обличчя появилися добрими і сильними тілом понад юнаків, що їли зі столу царя. 16 І Амелсад був той, що відкидав їхню вечерю і вино їхнього напитку і давав їм насіння. 17 І ці юнаки, ці чотири, їм Бог дав знання й розумність і мудрість в усьому книжному. І Даниїл був обізнаний в усякому видінні і снах. 18 І після закінчення днів, про які сказав цар ввести їх, і голова евнухів ввів їх перед Навуходоносора. 19 І цар поговорив з ними, і з усіх них не знайдено подібних до Даниїла і Ананії і Азарії і Місаїла. І вони стали перед царем. 20 І в усякому слові мудрости і вміння, які випитав в них цар, знайшов їх вдсятеро більшими від всіх заклиначів і ворожбитів, що були в усім його царстві. 21 І Даниїл був аж до першого року царя Кира.

2,1 В другому році царства Навуходоносора сон приснився Навуходоносорові, і його дух жахнувся, і його сон відбув від нього. 2 І цар сказав прикликати заклиначів і чародіїв і чарівників і халдеїв, щоб сповістили цареві його сон, і вони прийшли і стали перед царем. 3 І цар сказав їм: Мені приснився сон, і мій дух жахнувся, щоб пізнати сон. 4 І сказали халдеї сирійською мовою до царя: Царю, жий на віки. Ти скажи сон твоїм рабам, і ми сповістимо пояснення. 5 Відповів цар і сказав халдеям: Від мене відійшло слово. Якщо мені не сповістите сон і його пояснення, ви будете на вигублення, і ваші доми будуть розграблені. 6 Якщо ж сон і його пояснення мені сповістите, одержите від мене дари і дарунки і велику пошану. Лише сповістять мені сон і його пояснення. 7 Вони відповіли вдруге і сказали: Хай цар скаже сон своїм рабам, і сповістимо його пояснення. 8 Відповів

цар і сказав: Поправді я знаю, що ви добавляєте час, оскільки знаєте, що від мене відступило слово. 9 Отже, якщо не сповістите мені сон, знаю, що ви задумали сказати переді мною брехливе і зіпсуте слово. Поки не мине час, скажіть мені мій сон, і я пізнаю, що сповістите мені його пояснення. 10 Відповіли халдеї перед царем і кажуть: Немає на суші людини, яка зможе сповістити слово царя, оскільки всякий великий цар і володар не питає такого слова в заклинача, чародія і халдея. 11 Бо слово, яке цар запитав, тяжке, і немає нікого, хто його сповістить перед царем, але хіба боги, яких помешкання не є з усяким тілом. 12 Тоді цар в гніві і великій люті сказав вигубити всіх мудреців Вавилону. 13 І вийшов приказ, і вбивали мудрих, і шукали Даниїла і його друзів, щоб вигубити. 14 Тоді Даниїл відповів з радістю і пізнанням до Аріоха архімагера царя, який вийшов вигубити мудреців Вавилону: 15 Володарю царю, через що вийшло безпощадне рішення від лица царя? Аріох же сповістив слово Даниїлові. 16 І Даниїл ввійшов і благав царя, щоб йому дано час, і він сповістить цареві його пояснення. 17 І ввійшов Даниїл до свого дому і сповістив слово Ананієві і Азарієві і Мисаїлові, своїм друзям, 18 і вони шукали милосердя в небесного Бога відносно цієї таємниці, щоб не згинули Даниїл і його друзі з іншими мудрецами Вавилону. 19 Тоді Даниїлові у видінні вночі була відкрита таємниця. І Даниїл поблагословив небесного Бога 20 і сказав: Хай буде благословенне боже ім'я від віку і аж до віку, бо його є мудрість і розумність. 21 І Цей міняє пори і часи, ставить царів і відставляє, Він дає мудрість мудрим і розумність тим, що знають розумність. 22 Він відкриває глибоке і сховане, Він знає те, що в темряві, і з Ним є світло. 23 Тобі, Боже моїх батьків, визнаюся і хвалю, бо Ти мені дав і тепер Ти мені сповістив те, що ми в Тебе просили і Ти мені сповістив видіння царя. 24 І Даниїл прийшов до Аріоха, якого цар поставив, щоб вигубити мудреців Вавилону, і йому сказав: Не вигублюй мудреців Вавилону, а введи мене перед царя, і я сповіщу цареві пояснення. 25 Тоді Аріох швидко ввів Даниїла перед царя і сказав йому: Я знайшов чоловіка з синів юдейського полону, який сповістить пояснення цареві. 26 І цар відповів і сказав до Даниїла, якому ім'я Валтасар: Чи ти зможеш мені сповістити сон, який я побачив, і його пояснення? 27 І Даниїл відповів перед царем і говорить: Таємниця, яку цар питає, не є для мудреців, чародіїв, заклиначів, газаренів, щоб сповістити цареві, 28 але лиш для Бога в небі відкривати таємниці і сповіщати цареві Навуходоносорові те, що має статися на кінцях днів. Твій сон і видіння твоєї голови на твоєму ліжку є це. 29 Ти, царю, на твоєму ліжку, піднялися твої роздуми про те, що має статися після цього, і Той, що відкриває таємниці, сповістив тобі те, що має статися. 30 І мені відкрито цю таємницю не мудрістю, що є в мені понад всіх живих, але задля пояснення, щоб розкрити цареві, щоб ти пізнав роздуми твого серця. 31 Ти, царю, дивився, і ось один вид, великий той вид і його видіння величаве, воно стало перед твоїм лицем, і його видіння страшне. 32 Вид, в якого голова з чистого золота, його руки і груди і рамена срібні, черево і стегна мідяні, 33 голінки залізні, ноги якась часть залізна і якась часть глиняна. 34 Ти глядів, аж доки не відрізався камінь з гори без рук і побив вид в залізні і глиняні ноги і розбив його на шматки до кінця. 35 Тоді роздробилися одночасно глина, залізо, мідь, срібло, золото і стали наче порошок літнього току. І забрало його множество вітру, і його місця не знайдено. І той камінь, що розбив вид, став великою горою і наповнив всю землю. 36 Це сон. І скажемо перед царем його пояснення. 37 Ти, царю, цар царюючих, якому Бог неба

дав сильне і міцне і славне царство 38 в усякому місці, де живуть людські сини, і звірі поля і птахи неба, Він дав в твою руку і поставив тебе паном всіх, ти є золота голова. 39 І після тебе повстане інше царство, менше від тебе, і третє царство, яке є мідяне, яке судитиме всю землю. 40 І четверте царство буде сильне як залізо. Так як залізо розбиває і підкорює все, так воно роздроблює і перемагає все. 41 І як ти побачив ноги і пальці, якась часть залізна, а часть глиняна, царство буде розділене, і в ньому буде з залізного кореня, так як ти побачив залізо змішане з глиною. 42 І пальці ніг, якась часть залізна, а якась часть глиняна, якась часть царства буде сильна і від себе розібеться. 43 Тому що ти побачив залізо змішане з глиною, вони будуть змішані в насінні людей, і не пристануть цей до цього, так як залізо не змішується з глиною. 44 І в днях тих царів Бог підніме царство неба, яке не буде знищене на віки, і його царство не останеться іншому народові. Воно роздробить і розітре всі царства, і воно підніметься на віки, 45 так як ти побачив, що від гори відрубано камінь без рук і він розтер глину, залізо, мідь, срібло, золото. Великий Бог сповістив цареві те, що має статися після цього, і сон правильний, і його пояснення вірне. 46 Тоді цар Навуходоносор впав на лице і поклонився Даниїлові і сказав йому принести манаа і ладан. 47 І відповівши, цар сказав Даниїлові: Поправді ваш Бог Він є Бог богів і Господь царів і Той, що відкриває таємниці, бо ти зміг відкрити цю таємницю. 48 І цар звеличив Даниїла і дав йому великі і численні дари і поставив його над всіма країнами Вавилону і володарем сатрапів над всіма мудрецами Вавилону. 49 І Даниїл попросив в царя, і поставив над ділами країни Вавилону Седраха, Місаха, Авденаго. І Даниїл був у дворі царя.

3,1 Вісімнадцятого року Навуходоносор цар зробив золоту подобу, її висота шістдесят ліктів, її широта шість ліктів, і він її поставив на рівнині Деїри в країні Вавилону. 2 І він післав зібрати іпатів і воєвод і топархів, володарів і тиранів і тих, що під владою, і всіх володарів країн, щоб прийшли на оновлення образу, який поставив Навуходоносор цар. 3 І зібралися топархи, іпати, вожді, володарі, великі тирани, ті, що під владою, і всі володарі країн на оновлення подоби, яку поставив цар Навуходоносор, і вони стали перед подобою, яку поставив Навуходоносор. 4 І проповідник закричав гучно: До вас говориться, народи, племена, язика. 5 В якій лиш годині почуєте голос труби сопілки й гуслі, самвики і псалтиря і співзвучних і всякого роду музичних інструментів, впавши, поклоняться золотій подобі, яку поставив цар Навуходоносор. 6 І хто лиш не поклониться, впавши, тієї години буде викинений до огняної горючої печі. 7 І сталося, що коли народи почули голос труби сопілки і гуслі, самвики й псалтиря і співзвучности і всякого роду музичних інструментів, всі народи, племена, язика, впавши, поклонилися золотій подобі, яку поставив цар Навуходоносор. 8 Тоді приступили мужі халдеї і оскаржили юдеїв 9 перед царем Навуходоносором. Царю, жий на віки. 10 Ти, царю, поставив припис, щоб кожну людину, яка лиш почує голос труби сопілки і гуслі, самвики і псалтиря і співзвучности і всякого роду музичних інструментів 11 і не поклониться золотій подобі, впавши, викинути до горючої огняної печі. 12 Є мужі юдеї, яких ти поставив над ділами країни Вавилону, Седрах, Місах, Авденаго, ті мужі не послушалися, твого припису, царю, вони не служать твоїм богам і не поклоняються золотій подобі, яку ти поставив. 13 Тоді Навуходоносор в гніві і люті сказав привести Седраха, Місаха і Авденаго, і їх привели перед царя. 14 І Навуходоносор відповів і сказав їм: Чи поправді, Седрах, Місах, Авденаго, ви не служите моїм

богам і не поклоняєтеся золотій подобі, яку я поставив? 15 Отже тепер, якщо ви готові, як лиш почуєте голос труби сопілки й гуслі, самвики і псалтиря і співзвучности і всякого роду музичних інструментів, впавши, поклоніться подобі, яку я зробив. Якщо ж не поклонитесь, тієї години будете вкинені до горючої огняної печі. І хто є Бог, який вас вирве з моїх рук? 16 І відповіли Седрах, Місах, Авденаго, кажучи цареві Навуходоносорові: Ми не маємо потреби тобі відповісти на це слово. 17 Бо є Бог, якому ми служимо, Він сильний вирвати нас з горючої огняної печі, і спасе нас з твоїх рук, царю. 18 І якщо ні, хай тобі буде відомим царю, що ми не послужимо твоїм богам і не поклонимося золотій подобі, яку ти поставив. 19 Тоді Навуходоносор наповнився гнівом, і вид його лица змінився проти Седраха, Місаха і Авденаго, і сказав розпалити піч всемеро, аж доки не розгориться вповні. 20 І мужам кріпким силою сказав, звязавши Седраха, Місаха і Авденаго, вкинути до горючої огняної печі. 21 Тоді ті мужі були звязані з їхніми сараварами і тіярами і штанами і їхньою одежею і були вкинені посеред горючої огняної печі. 22 Томущо слово царя перемогло, і піч була дуже розпалена. 23 І ці три Седрах, Місах і Авденаго впали звязаними посеред горючої огняної печі. 24 І вони ходили посеред полум'я оспівуючи Бога і благословляючи Господа. 25 І вставши Азарія так помолився, і відкривши свої уста посеред огня сказав: 26 Благословенний є Ти, Господи Боже наших батьків, і хвалигідний, і прослави гідне твоє імя на віки. 27 Бо Ти є праведний в усім, що Ти нам зробив, і всі твої діла правдиві, і твої дороги правильні, і всі твої суди правдиві, 28 і Ти зробив суди праведності за всім, що Ти навів на нас і на святе місто наших батьків - Єрусалим, бо за правдою і судом Ти все це навів через наші гріхи. 29 Бо ми згрішили і ми були неправедні, томущо ми відступити від Тебе і ми згрішили в усьому і ми не послушалися твоїх заповідей, 30 ані ми не зберегли, ані не зробили так як Ти нам заповів, щоб нам було добре. 31 І все, що Ти на нас навів, і все, що Ти нам зробив, за праведним судом Ти зробив, 32 і Ти передав нас в руки беззаконних ворогів, препоганих відступників, і неправедного царя і найгіршого з усієї землі. 33 І тепер немає нам як відкрити уст, сором і погорда сталася твоїм рабам і тим, що Тебе почитають. 34 Не видай нас до кінця через твоє імя і не знищ твого завіту 35 і не відклади від нас твоє милосердя, через Авраама улюбленого Тобою, і через Ісаака твого раба, й Ізраїля твого святого, 36 яким Ти сказав до них, кажучи, що помножиш їхнє насіння як звізди неба і як пісок, що при березі моря. 37 Бо, Владико, ми стали малими понад всі народи і ми сьогодні є впокорені в усій землі через наш гріх, 38 і в цьому часі немає володаря і пророка і вождя, ані цілопалення, ані жертви, ані приносу, ані кадила, ані місця, щоб принести дар перед Тобою і знайти милосердя. 39 Але побитою душею і прибитим духом будемо прийняті як з жертвами баранів і биків і як з десятьма тисячами годованих ягнят. 40 Такою хай буде наша жертва сьогодні перед Тобою і звершеними зроби нас за Тобою, бо не буде сорому тим, що на Тебе надіються. 41 І тепер ми ідемо за Тобою всім серцем і боїмося Тебе і шукаємо твоє лице, не завстидай нас, 42 але зроби з нами за твоїм вподобанням і за множеством твоєї милости 43 і вирви нас за твоїми подивугідними ділами і дай славу твому імені, Господи. 44 І хай засоромляться всі, що виказують зло твоїм рабам і хай завстидаються всієї сили і влади, і їхня сила хай буде розбита. 45 Хай пізнають, що Ти є Господь Бог, одинокий і славний по всій вселенній. 46 І ті слуги царя, що їх вкинули, не переставали, розпалюючи піч

нафтою і смолою і хмизом і галузками. 47 І полумінь підносився понад піч на сорок дев'ять ліктів 48 і він обійшов і спалив тих халдеїв, кого знайшов довкруги печі. 49 А господній ангел зійшов разом до тих, що з Азарією до печі, і вигнав полумінь огня з печі, 50 і зробив середину печі наче дух роси, що шипить, і до них зовсім не доторкнувся огонь і не засмутив, ані не надошкулив їм. 51 Тоді три наче з одних уст співали і прославляли і благословили Бога в печі кажучи: 52 Благословенний Ти, Господи Боже наших батьків, і хвалигідний і гідний прослави на віки, і благословенне святе імя твоєї слави, і гідне похвали і гідне прослави на віки. 53 Благословенний Ти в храмі твоєї святої слави і гідний оспівування і преславний на віки. 55 Благословенний Ти, що наглядаєш над глибинами, що сидиш на херувимах, і гідний похвали і гідний прослави на віки. 54 Благословенний Ти на престолі твого царства і гідний оспівування і гідний прослави на віки. 56 Благословенний Ти на тверді неба і гідний оспівування і гідний прослави на віки. 57 Благословіть всі господні діла, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 59 Благословіть, небеса, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 58 Благословіть господні ангели Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 60 Благословіть, всі води, що над небом, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 61 Благословіть, всі сили, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 62 Благословіть, сонце і місяцю, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 63 Благословіть, небесні звізди, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 64 Благословіть всякий дощ і роса, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 65 Благословіть, всі духи, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 66 Благословіть огонь і спека, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 67 Благословіть, зима і горяч, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 68 Благословіть, роси й інеї, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 71 Благословіть, ночі і дні, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 72 Благословіть, світло і темрява, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 69 Благословіть, мороз і холод, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 70 Благословіть, морози і сніги, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 73 Благословіть, блискавки і хмари, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 74 Хай земля благословить Господа, хай оспівує і прославляє Його на віки. 75 Благословіть, гори і горби, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 76 Благословіть, все що росте на землі, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 78 Благословіть, моря і ріки, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 77 Благословіть, джерела, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 79 Благословіть, кити і все, що рухається в водах, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 80 Благословіть, всі птахи неба, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 81 Благословіть, всі звірі і скотина, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 82 Благословіть, людські сини, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 83 Благословіть Ізраїль, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 84 Благословіть, господні священники, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 85 Благословіть господні раби, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 86 Благословіть, духи і душі праведних, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 87 Благословіть, преподобні і покірні серцем, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки. 88 Благословіть, Ананія, Азарія, Місаїл, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його на віки, бо Він

вирвав нас з аду і спас нас з руки смерти, і визволив нас з посеред печі, що горить полум'ям, і вирвав нас з посеред огня. 89 Визнавайтесь Господеві, бо Він добрий, бо його милосердя на віки. 90 Благословіть всі, що почитаєте Господа, Бога богів. Оспівуйте і визнавайтесь, бо його милосердя на віки. 91 І Навуходоносор почув як вони співали і здивувався і швидко встав і сказав до своїх вельмож: Чи ми не вкинули звязаними трьох мужів до середини огня? І сказали цареві: Поправді, царю. 92 І сказав цар: Ось я бачу чотирьох розв'язаних мужів, і які ходять посеред огня, і в них немає зіпсуття, і вид четвертого подібний до божого сина. 93 Тоді прийшов Навуходоносор до дверей горючої огняної печі і сказав: Седрах, Місах, Авденаго, раби всевишнього Бога, вийдіть і ходіть. І вийшли Седрах, Місах, Авденаго з посеред огня. 94 І збираються сатрапи й вожді й топархи і сильні царя і бачили мужів, що їхнім тілом не заволодів огонь, і волосся їхньої голови не спалилося, і їхні саравари не змінилися, і в них не було запаху огня. 95 І Навуходоносор відповів і сказав: Благословенний Бог Седраха, Місаха, Авденаго, який післав свого ангела і вирвав своїх рабів, тому що вони поклали на Нього надію і змінили слово царя і віддали їхні тіла в огонь, щоб не послужити, ані не поклонитися всякому богові, але лиш їхньому Богові. 96 І я видаю припис: Всякий нарід, племя, язик, який лиш скаже хулу проти Бога Седраха, Місаха, Авденаго, будуть на вигублення і їхні дома на розграблення, оскільки немає іншого Бога, який зможе так спасти. 97 Тоді цар звеличив Седраха, Місаха, Авденаго у вавилонській країні і удостоїв їх провадити юдеїв, всіх, що були в його царстві.

4,1 Навуходоносор цар до всіх народів, племен, і язиків, що є в усій землі: Хай мир вам помножиться. 2 Знаки і чуда, які зі мною зробив всевишній Бог, були до вподоби переді мною, щоб вам сповістити, 3 які вони великі і сильні. Його царство, вічне царство, і його влада в рід і рід. 4 Я Навуходоносор був в моїм домі в добробуті і в процвітанні. 5 Я побачив сон, і він мене перелякав, і я жажнувся на моїм ліжку, і видіння моєї голови мене жажнули. 6 І мною поставлено припис ввести перед мене всіх мудрих Вавилону, щоб сповістили мені пояснення сну. 7 І входили закликачі, чаклуни, газарини, халдеї, і я сказав сон перед ними, і його пояснення вони мені не сповістили, 8 аж доки не прийшов Даниїл, якому імя Валтазар по імені мого бога, який має в собі святого божого духа і я перед ним сказав сон. 9 Валтазарє володарю закликачів, про якого я пізнав, що в тобі святий божий дух і всяка таємниця тобі під силу, послухай видіння сна, який я побачив, і скажи мені його пояснення. 10 На моїм ліжку я бачив, і ось дерево посеред землі, і його висота велика. 11 Дерево стало великим і скріпло, і його висота досягла аж до неба і його тіло до кінців всієї землі. 12 Його листя гарне, і його плід великий, і в ньому їжа всіх. І під ним поселювалися дикі звірі, і в його галуззях жили птахи неба, і з нього годувалося всяке тіло. 13 Я бачив в нічному видінні на моєму ліжку, і ось ір (післанець) і святий з неба зійшов 14 і закликав гучно і так сказав: Зрубайте дерево і виломіть його галузки і струсіть його листя і розсіпте його плід. Хай будуть зрушені звірі, що під ним, і птахи з його галуззя. 15 Лише оставте ріст його коріння в землі і в залізних і мідяних оковах і в зелені зі зовні, і він спочине в небесній росі, і його часть зі звірами в траві землі. 16 Його серце відчужиться від людей і йому дасться серце звіра, і сім часів від нього будуть відчужені. 17 Слово через пояснення іра, і вирок слово святих, щоб пізнали ті, що живуть, що Господь є Всевишній над людським царством, і кому лиш захоче, дасть його, і погорджене

людьми підніме над ним. 18 Це сон, який побачив я цар Навуходоносор, і ти Валтасаре, скажи пояснення, бо всі мудрі мого царства не можуть пояснити мені його значення, ти ж, Даниїле, можеш, бо в тобі святий божий дух. 19 Тоді Даниїл, якому імя Валтазар, вийшов з себе на яку одну годину, і його роздуми бентежили його. І цар відповів і сказав Валтазарові, сон і пояснення хай до тебе не поспішиться. І Валтасар відповів і сказав: Пане, сон для тих, що тебе ненавидять і його пояснення для твоїх ворогів. 20 Дерево, яке ти побачив, що стало великим і сильним, якого висота досягла до неба і його тіло по всій землі, 21 і його листя гарне і його плід численний і в ньому їжа для всіх, під ним жили дикі звірі і в його галуззях поселялися птахи неба, 22 є ти, царю, бо ти став великим і сильним і твоя велич стала великою і досягла до неба і твоя влада до кінців землі. 23 І оскільки цар побачив іра і святого, що сходив з неба, і сказав: Зрубайте дерево і знищьте його, лише оставте ріст його коріння в землі і залізними і мідяними кайданами і в зелені надворі, і він поселиться в росі неба, і його часть з дикими звірами, аж до сімох часів відчужаться від нього, 24 це його посянення царю, і пояснення є Всевишнього, яке досягло мого пана царя, 25 і тебе проженуть від людей і твоє помешкання буде з дикими звірами, і тебе годуватимуть травою наче вола, і під росою неба мешкатимеш, і сім часів зміняться над тобою, аж доки не пізнаєш, що Всевишний панує людським царством, і кому лиш захоче, його дасть. 26 І томущо сказали: Оставте ріст коріння дерева, твоє царство тобі останеться, від коли лиш пізнаєш небесну владу. 27 Через це царю, хай моя рада буде тобі вгодна і очисти твої гріхи в милосердях і твої беззаконня в милосерді до бідних. Може Бог буде довготерпеливий за твої переступи. 28 Це все досягло царя Навуходоносора. 29 Після дванадцяти місяців в храмі свого царства в Вавилоні, ходячи 30 цар відповів і сказав: Чи це не є великий Вавилон, якого я збудував в дім царства у владі моєї сили на честь моєї слави? 31 Ще як було слово в устах царя, був голос з неба: До тебе говорять, Навуходоносоре царю, в тебе минуло царство, 32 і тебе проженуть від людей, і твоє помешкання з дикими звірами, і тебе годуватимуть травою як вола, і сім часів зміняться над тобою, аж доки не пізнаєш, що Всевишний володіє царством людей, і якщо кому схоче, його дасть. 33 Цієї години сповнилося слово на Навуходоносорі, і він був прогнаний від людей і їв траву наче віл, і його тіло було змочене росою неба, аж доки його волосся не стало великим як у левів і його нігті як у птахів. 34 І після закінчення днів я Навуходоносор підняв мої очі до неба, і мій розум повернувся до мене, і я поблагословив Всевишнього і Того, що живе на віки, я похвалив і я прославив, бо його влада, вічна влада, і його царство в рід і рід, 35 і всі, що живуть на землі, за ніщо вважаються, і Він чинить за його волею в небесній силі і в поселеннях землі, і немає нікого, хто протиставитиметься його руці і Йому скаже: Що ти зробив? 36 В тому часі мій розум повернувся до мене, і я прийшов до честі мого царства, і моя подоба повернулася до мене, і мої тиранни і мої вельможі мене шукали, і я скріпився на моє царство, і мені додана була надмірна величність. 37 Отже тепер я Навуходоносор хвалю і величаю і прославляю царя неба, бо всі його діла правдиві і його стежки суд, і всіх тих, що ходять в гордості, Він може впокорити.

5,1 Цар Валтазар зробив велику вечерю своїй тисячі вельмож, і перед тисячою вино. І пючи 2 Валтазар сказав, коли куштував вино, щоб принести золотий і срібний посуд, який його батько Навуходоносор виніс з храму, що є в Єрусалимі, і

хай пють з них цар і його вельможі і його наложниці і його бенкетуючі. 3 І принесли золотий і срібний посуд, який той виніс з божого храму, що в Єрусалимі, і пили з них цар і його вельможі і його наложниці і його бенкетуючі. 4 Вони пили вино і похвалили золотих і срібних і мідяних і залізних і дерев'яних і камяних богів. 5 В цій годині вийшли пальці людської руки і писали напроти світильника на поросі стіни царського дому, і цар бачив пальці руки, що писала. 6 Тоді вид царя змінився, і його задуми затривожили його, і звязі його бедра ослабли, і його коліна застукали. 7 І цар сильно закричав, щоб увести чародіїв, халдеїв, газаренів і сказав мудрецам Вавилону: Хто лиш прочитає це писання і скаже мені пояснення, зодягнеться в багряницю, і золотий ланцюжок на його шию, і третим володітиме в моїм царстві. 8 І входили всі мудреці царя і не могли прочитати писання, ані сказати цареві пояснення. 9 І цар Валтазар дуже затривожився, і його вид змінився в ньому, і його вельможі затривожилися. 10 І цариця ввійшла до дому пиття і сказала: Царю, жий на віки. Хай тебе не тривожать твої роздуми, і твій вид хай не міняється. 11 Є чоловік у твоїм царстві, в якому є божий дух, і в днях твого батька в ньому знайдено чування і розумність, і коли володів твій батько цар Навуходоносор він його поставив над заклиначами, ворожбитами, халдеями, газаренами, 12 бо в ньому дуже великий дух і розумність і мудрість, що розсуджує сни і сповіщає тяжке і розв'язує завязане - Даниїл, і цар дав йому ім'я Валтазар. Отже, тепер хай прикличуть його, і він тобі сповістить пояснення цього. 13 Тоді Даниїл був введений перед царя, і цар сказав до Даниїла: Чи ти є Даниїл, той, що з синів полону Юдеї, якого привів цар мій батько? 14 Я почув про тебе, що в тобі божий дух, і чування і розумність і в тобі знайдено дуже велику мудрість. 15 І тепер ввійшли перед мене мудреці, чародії, газарини, щоб прочитати це писання і мені сказати його пояснення, і вони мені не змогли сповістити. 16 І я почув про тебе, що можеш судити суди. Отже тепер, якщо зможеш прочитати писання і сказати мені його пояснення, будеш зодягнений в багряницю, і на твоїй шії буде золотий ланцюжок, і як третій володітимеш в моєму царстві. 17 Тоді відповів Давид і сказав перед царем: Твої дари хай будуть для тебе, і дай іншому дар твого дому. Я ж прочитаю цареві писання і скажу тобі його пояснення. 18 Царю, Всевишній Бог дав твому батькові Навуходоносорові царство і велич і шану і славу, 19 і через величність, яку Він йому дав, всі народи, племена, язика тряслися і боялися його лиця. Кого він забажав, вбивав, і яких він забажав, побивав, і яких він бажав, він підносив, і яких бажав, він впокорював. 20 І коли він підняв своє серце і скріпився своїм духом, щоб виноситися, він був зведений з престолу свого царства, і в нього була забрана шана, 21 і він був переслідуваний людьми, і його серце було дане з звірами, і його поселення з дикими ослами, і його годували травою як вола, і його тіло було змочене небесною росою, аж доки він не пізнав, що Всевишній Бог володіє людським царством, і кому лиш забажає його дасть. 22 І ти, його сину Валтасаре, не впокорив твоє серце перед Ним, хоч це все ти пізнав, 23 і ти піднявся на Господа Бога неба, і перед тебе принесли посуд його дому, і ти і твої вельможі і твої наложниці і твої гості ви з них пили вино, і богів золотих і срібних і мідяних і дерев'яних і залізних і камінних, які не бачать і не чують і не знають, ти похвалив, і Бога, в якого твій подих в його руці, і всі твої дороги, Його ти не прославив. 24 Через це від його лиця післано пальці руки і вона поставила це письмо. 25 І це приказане писання: Мани, текел, фарес. 26 Це слова пояснення.

Мани: Бог виміряв твоє царство і його завершив. 27 Текел: Поставлено на вагу і знайдено, що бракує. 28 Фарес: Твоє царство розділено і дано Мидам і Персам. 29 І сказав Валтасар і зодягли Даниїла в багряницю і поставили золотий ланцюжок на його шию, і він заповів про нього, що є він є третим володарем в царстві. 30 Валтасар цар халдеїв був вбитий тієї ночі.

6,1 І Дарій мидієць взяв царство, маючи шістдесят два роки. 2 І до вподоби було перед Дарієм і він поставив над царством сто двадцять сатрапів, щоб вони були в усім його царстві, 3 і над ними трьох володарів, з яких одним з них був Даниїл, щоб вони віддали слово сатрапам, щоб не турбувати царя. 4 І Даниїл був над ними, бо дуже великий дух був в ньому, і цар поставив його над усім його царством. 5 І володарі і сатрапи шукали, щоб знайти закид проти Даниїла. І ніякого закиду і переступку і гріха в ньому не знайшли, бо він був вірний. 6 І володарі сказали: Ми не знайдемо закиду проти Даниїла, хіба що в законах його Бога. 7 Тоді володарі і сатрапи стали перед царем і сказали йому: Даріє царю, жий на віки. 8 Всі вожді і сатрапи, іпати і топархи, що над твоїм царством, порадилися поставити царську постанову і скріпити декрет, щоб як лиш хтось попросить прохання в усякого бога і людини аж до тридцяти днів, хіба що в тебе, царю, він буде вкинений до ями левів. 9 Отже тепер, царю, постав декрет і видай письмо, щоб не змінився припис мидів і персів. 10 Тоді цар Дарій приказав написати декрет. 11 І коли Даниїл взяв, що приписано декрет, він ввійшов до свого дому, і в нього вікна відкриті в його горішній кімнаті напроти Єрусалиму, і три часи в день він приклякав на свої коліна і молився і визнавався перед своїм Богом, так як робив передше. 12 Тоді ті мужі припилювали і знайшли Даниїла, що він просив і благав свого Бога. 13 І приступивши вони кажуть цареві: Царю, чи ти не дав припис, щоб кожна людина, яка лиш попросить прохання в усякого Бога і людини до тридцятьох днів, хіба що в тебе, царю, буде вкинена до ями левів? І сказав цар: Правдиве слово, і декрет мидів і персів не переступиться. 14 Тоді відповіли перед царем і кажуть: Даниїл, що з синів юдейського полону, не підкорився твому декретові відносно рішення, яке ти поставив, і три часи в дні просить у свого Бога свої прохання. 15 Тоді цар, як почув слово, дуже цим засмутився і змагався за Даниїла, щоб його спасти, і аж до вечора змагався, щоб його спасти. 16 Тоді ті мужі кажуть цареві: Знай царю, що це декрет мидів і персів, що не можна змінити всяке рішення і постанову, яку лиш цар постановить. 17 Тоді сказав цар і привели Даниїла і вкинули його до ями левів. І цар сказав до Даниїла: Твій Бог, Якому ти постійно служиш, Він хай тебе визволить. 18 І принесли камінь і поставили на уста ями, і цар запечатав своїм перстеном і перстеном своїх вельмож, щоб не змінилося діло відносно Даниїла, 19 і цар відійшов до свого дому і спав не повечерявши, і їжі йому не принесли, і сон від нього відійшов. І Бог замкнув уста левів, і вони не надокучили Даниїлові. 20 Тоді цар встав вранці як було ясно і з поспіхом пішов до ями левів 21 і коли він наближався до ями, закричав сильним голосом: Даниїле, рабе живого Бога, чи твій Бог, Якому ти постійно служиш, зміг тебе визволити з уст левів? 22 І Даниїл сказав цареві: Царю, жий на віки. 23 Мій Бог післав свого ангела, і Він замкнув уста левів, і мене не роздерли, бо перед Ним в мені знайдено праведність. І перед тобою, царю, я проступку не зробив. 24 Тоді цар був дуже радий за нього, і сказав витягнути Даниїла з ями. І Даниїл був витягнений з ями, і ніякого зіпсуття в ньому не знайдено, бо він повірив у свого Бога. 25 І сказав цар, і привели мужів, що

оскаржили Даниїла, і до ями левів вкинули, їх і їхніх синів і їхніх жінок. І не досягли долини ями, як вже ними заволоділи леви і поторошили всі їхні кості. 26 Тоді цар Дарій написав до всіх народів, племен, язиків, що живуть в усій землі: Хай мир вам помножиться. 27 Від мого лица поставлено декрет, щоб в усім володінні мого царства тряслися і боялися лица Бога Даниїла, бо Він є Бог живих і Він остається на віки, і його царство не буде знищене, і його влада до кінця. 28 Він помагає і спасає і чинить знаки і чуда на небі й на землі, Він той, що вирвав Даниїла з руки левів. 29 І Даниїл постував вперед в царстві Дарія і в царстві Кира Перса.

7,1 В першому році Валтасара царя халдеїв Даниїл побачив сон, і видіння його голови на його ліжку, і він сон записав: 2 Я Даниїл побачив в моїм видінні вночі і ось чотири вітри неба налягли на велике море. 3 І з моря вийшли чотири великі звірі, собі різні. 4 Перший наче львиця, і її крила наче в орла. Я дивився аж доки не вирвано її піря, і він піднявся з землі і став на людських ногах, і йому дано серце людини. 5 І ось другий звір подібний до медведиці, і він став на одній часті, і три ребра в його устах посеред його зубів, і так сказали до нього: Встань їж багато маса. 6 Ззаду цього я бачив і ось інший звір наче леопард, і в нього чотири пташині крила над ним, і чотири голови в звіра, і йому дано владу. 7 Ззаду цього я бачив і ось четвертий страшний і жакливий і надмірно сильний звір, і в нього залізні великі зуби, і він їв, торощив, і останки топтав своїми ногами, і він дуже відрізнявся від всіх звірів, що перед ним, і в нього десять рогів. 8 Я дивився на його роги, і ось інший малий ріг вийшов посеред них, і три роги впереді викорінено в нього перед його лицем, і ось в цьому розі очі, наче очі людини, і уста, що говорять велике. 9 Я дивився аж доки поставлено престоли, і сів старий днями, і його одіж біла наче сніг, і волосся його голови наче чиста вовна, його престіл полумінь огня, його колеса огонь, що палає. 10 Огняна ріка тягнулася перед ним, йому служили тисячі тисяч, і десятки тисяч по десять тисяч стояли перед ним. Суд сів, і книги відкрилися. 11 Тоді я дивився через голос великих слів, які той ріг говорив, аж доки не вбито звіра і він згинув. І його тіло дано на спалення огнем. 12 І в осталих звірів забрано владу і їм дано довготу життя аж до часу і часу. 13 Я бачив в видінні вночі і ось з небесними хмарами наче людський син, що приходить, і наче прийшов до старого днями, і перед нього його приведено. 14 І йому дано владу і шану і царство, і всі народи, племена, язика йому послужать. Його влада - вічна влада, яка не мине, і його царство не буде знищене. 15 Мій дух задрижав в моїм стані, я Даниїл, і мене тривожили видіння моєї голови. 16 І я прийшов до одного з стоячих і я шукав в нього певності про це все, і він подав мені впевненість і звістив мені пояснення слів: 17 Ці великі чотири звірі: Чотири царства повстануть на землі, які будуть забрані. 18 І царство візьмуть святі Всевишнього і його посідатимуть аж до віку віків. 19 І я пильно допитувався про четвертого звіра, бо він відрізнявся від всякого звіра, (був) надмірно страшний, його зуби залізні і його кіхті мідяні, він їв і торощив і останки топтав своїми ногами, 20 і про десять його рогів, що на його голові, і інший, що вийшов і скинув попередні три роги, той, в якого очі і уста говорять велике, і його вид більший від осталих. 21 Я бачив і той ріг чинив війну з святыми і скріпився проти них, 22 аж доки не прийшов старий днями і дав суд святым Всевишнього, і дійшов час і святі одержали царство. 23 І я сказав: Четвертий звір, буде четверте царство на землі, яке перевищить всі царства, і поїсть

всю землю і потопче її і порубає. 24 І його десять рогів, десять царів повстануть, і після них повстане інший, який злобами перевищить всіх, що (були) раніше, і він впокорить трьох царів. 25 І скаже слова до Всевишнього і святих Всевишнього зробить старими і задумає змінити часи і закон, і буде дано в його руку аж до часу і часів і половини часу. 26 І суд сяде і відставлять владу, щоб знищити і вигубити до кінця. 27 І царство і влада і величність царів, що під усім небом, дано святим Всевишнього, і його царство вічне царство, і всі влади йому послужать і слухатимуться. 28 Аж доси кінець слова. Я Даниїл, мої думки мене дуже тривожили, і мій вид змінився в мені, і я зберіг слово в моїм серці.

8,1 В третьому році царства царя Валтасара мені зявилося видіння, я Даниїл, після того, що мені зявилося на початку. 2 І я був в Сусах в славному (місті), яке є в країні Еламу, і я побачив в видінні і я був на Увалі, 3 і я підняв мої очі і я побачив і ось один баран стоїть перед Увалом, і в нього роги, і роги високі, і один вищий від другого, і вищий виходив на кінці. 4 Я побачив барана, що колов до моря і півночі і півдня, і всі звірі не встоялися перед ним, і не було нікого, хто спас би з його руки, і він зробив за своєю волею і став великий. 5 І я роздумував, і ось козел з кіз ішов з півдня на лиці всієї землі і не доторкався до землі, і в козла видно було ріг посеред його очей, 6 і він прийшов аж до барана, що мав роги, якого я побачив, що він стояв перед Увалом, і побіг до нього в нападі своєї сили. 7 І я його побачив, що він доходив аж до барана, і був на нього розлючений і він побив барана і розбив оба його роги, і не було сили в барана встоятися перед ним. І він скинув його на землю і потоптав його, і не було нікого, хто спас би барана з його руки. 8 І козел з кіз став аж дуже великий, і коли він дужчав його великий ріг розбився, і під ним вийшло чотири роги на чотири вітри неба. 9 І з одного з них вийшов один сильний ріг і став предуже великий до півдня і на схід і до сили. 10 Він побільшився аж до небесної сили, і на землю впало з сили неба і зі звезд, і він їх потоптав, 11 і (буде) аж доки полководець не визволить полон, і через нього жертва була розірвана, і він був і йому щастило, і святе буде спустошене. 12 І дано на жертву гріх, і праведність скинено на землю, і він зробив і йому щастило. 13 І я почув одного святого, що говорив, і сказав один святий фелмунові (якомусь), що говорив: Аж доки стоятиме видіння, забрана жертва і даний гріх спустошення, і святе і сила будуть потоптані? 14 І сказав йому: Аж до вечора і ранку днів дві тисячі триста, і святе очиститься. 15 І сталося коли я побачив видіння, я Даниїл, і я шукав розуміння, і ось переді мною став муж наче видіння. 16 І я почув голос мужа посеред Увалу, і він закликав і сказав: Гавриїле, поясни тому видіння. 17 І він прийшов і став близько до мого місця, і коли він говорив я жахнувся і паду на моє лице, і він сказав до мене: Зрозумій, людський сину, бо ще до часу кінець видіння. 18 І коли він говорив зі мною, я паду на моє лице до землі, і він мене доторкнувся і поставив мене на ноги 19 і сказав: Ось я тобі сповіщаю те, що буде в кінці гніву. Бо ще на час кінець видіння. 20 Баран, якого ти побачив, що мав роги, цар мидів і персів, 21 і козел з кіз, грецький цар. І великий ріг, що був посеред його очей, це перший цар. 22 І як він зламався, де постали чотири роги під ним, чотири царі повстануть з його народу і не в його силі. 23 І під кінець їхнього царства, як наповняються їхні гріхи, встане цар безсоромний лицем і який знає загадки. 24 І сильна його сила і не в його силі, і він подивугідно нищитиме, і йому щаститиме, і він зробить і нищитиме сильних і святий нарід. 25 І ярмо його нашійника випрямить. Обмана в його руці, і

він звеличиться у своїм серці і обманою знищить багатьох і стоятиме на знищення багатьох і розібе рукою наче яйця. 26 І згадане видіння ранне і вечірне правдиве. І ти запечатай видіння, бо воно на численні дні. 27 І я Даниїл заснув і захворів на дні, і я встав і я чинив діла царя. І я дивувався видінню, і не було нікого, хто розумів би.

9,1 В першому році Дарія сина Ассуера з насіння мидів, який зацарював над царством халдеїв, 2 в першому році його царства, я Даниїл зрозумів в книгах число літ, про яке було господнє слово до пророка Єремії на сповнення спустошення Єрусалиму, сімдесять літ. 3 І я дав моє лице до Господа Бога, щоб шукати молитву і благання в постах і мішку і попелі. 4 І я помолився до мого Господа Бога і я визнавався і я сказав: Господи Боже великий і подивугідний, що зберігаєш твій завіт і милосердя до тих, що Тебе люблять і до тих, що бережуть твої заповіді, 5 ми згрішили, ми були неправедні, ми були беззаконні і ми відступили і ми відхилилися від твоїх заповідей і від твоїх судів 6 і ми не послухалися твоїх рабів пророків, які говорили в твоїм імені до наших царів і наших володарів і наших батьків і до всього народу землі. 7 Тобі, Господи, праведність, і нам встид лица до цього дня, мужеві Юди і тим, що живуть в Єрусалимі, і всьому Ізраїлеві близько і далеко в усій землі, куди Ти їх туди розсіяв в їхній невірності, якою вони були невірні до Тебе. 8 Господи, нам встид лица і нашим царям і нашим володарям і нашим батькам, які Тобі згрішили. 9 Господеві Богові нашому милосердя і ласка, бо ми відступили 10 і ми не вислухали голосу нашого Господа Бога, щоб ходити в його законах, які Він дав перед нашим лицем руками його рабів пророків. 11 І весь Ізраїль переступив твій закон і відхилилися, щоб не слухатися твого голосу, і на нас найшло прокляття і хула записана в законі Мойсея, божого раба, бо ми згрішили проти Нього. 12 І Він поставив свої слова, які сказав проти нас і проти наших суддів, які нас судили, щоб навести на нас великі зла, яких не було під всім небом згідно з тим, що сталося в Єрусалимі. 13 Так як записано в законі Мойсея, все це зло прийшло на нас, і ми не помолилися до лица нашого Господа Бога, щоб відвернутися від наших неправд, і щоб зрозуміти всю твою правду. 14 І Господь чував і навів їх на нас, бо наш Господь Бог праведний в усякому свому ділі, яке Він зробив, і ми не послухалися його голосу. 15 І тепер, Господи Боже наш, Який вивів твій нарід з єгипетської землі сильною рукою, і зробив собі імя до цього дня, ми згрішили, ми були беззаконні. 16 Господи, в усім твоїм милосерді хай відвернеться твій гнів і твоя лють від твого міста Єрусалиму, твоєї святої гори, бо ми згрішили, і в неправедностях наших і наших батьків Єрусалим і твій нарід був на зневагу в усіх, що довкруги нас. 17 І тепер Господи Боже наш, вислухай молитву твого раба і його прохання і обяви твоє лице на твоє освячення задля твого опустілого (місця), Господи. 18 Схили, мій Боже, твоє ухо і почуй. Відкрий твої очі і поглянь на наше знищення і твого міста, на якому прикликується на ньому твоє імя. Бо ми не покладаємося на наші праведності, на наше милосердя перед Тобою, але на твоє велике милосердя, 19 Господи, помилуй, вислухай, Господи. Господи, зваж і зроби. Не забарися задля Тебе, мій Боже, бо твоє імя прикликано на твій нарід і на твоє місто. 20 І ще як я говорив і молився і визнавав мої гріхи і гріхи мого народу Ізраїля і клав моє милосердя перед моїм Господом Богом за святу гору мого Бога, 21 і ще як я говорив в молитві, і ось муж Гавриїл, якого я побачив в видінні на початку, що літав і доторкнувся до мене коло години вечірньої жертви. 22 І він

мене напоумив і заговорив до мене і сказав: Даниїле, я тепер вийшов, щоб тебе навчити розуму. 23 На початку твоєї молитви вийшло слово, і я прийшов тобі сповістити, бо ти є улюблений чоловік. І зрозумій слово і збагни видіння. 24 Сімдесят тижнів постановлено над твоїм народом і над твоїм святим містом, щоб завершити гріх і запечатати гріх і усунути беззаконня і надолужити неправедності і привести вічну праведність і запечатати видіння і пророка і помазати святе святих. 25 І пізнай і зрозумієш. Від виходу слова, щоб відповісти і збудувати Єрусалим аж до помазаного володаря сім тижнів і шістдесят два тижні. І повернеться і буде збудована дорога і мур, і спорожняться часи. 26 І після шістдесят двох тижнів вигубиться помазання, і в ньому немає суду. І він знищить місто і святе з володарем, що приходить, і будуть вирубані в потоці, і до кінця скороченої війни призначить до знищення. 27 І один тиждень зробить завіт з численним. І в половині тижня будуть забрані в мене жертва і поливання, і на святому (буде) гидота спустошення, і аж в закінченні часу дасться закінчення на спустошення.

10,1 В третьому році Кира царя персів Даниїлові, якого прозвано іменем Валрасар, було обявлене слово, і слово правдиве, і йому дано велику силу і розум в видінні. 2 В тих днях, я Даниїл, плакав три тижні днів. 3 Улюблений хліб я не їв, і мясо і вино не ввійшло до моїх уст, і я помазанням не помазався аж до повноти трьох тижнів днів. 4 В двадцять четвертому дні першого місяця, і я був близько великої ріки, вона є Еддекел, 5 і я підняв мої очі і я побачив і ось один чоловік зодягнений в баддім (льняну одіж) і його бедра підперезані золотом Офаза, 6 і його тіло наче Тарсіс, і його лице наче видіння блискавки, і його очі наче огняні світильники, і його руки і литки наче видіння міді, що блистять, і голос його слів наче голос товпи, 7 і я один Даниїл побачив видіння, і мужі, що зі мною, не бачили видіння, але великий жах напав на них, і вони втекли в страсі. 8 І я остався сам і побачив це велике видіння, і в мені не осталося сили, і моя слава змінилася на знищення, і я не вдержав сили. 9 І я почув голос його слів і коли я його почув я був вколений і моє лице на землі. 10 І ось рука, що до мене доторкалася і підвела мене на мої коліна. 11 І він сказав до мене: Даниїле, улюблений чоловіче, зрозумій слова, які я говорю до тебе, і стань на твоїм стоянні, бо тепер я післаний до тебе. І як він говорив це слово до мене я втав, трясучись. 12 І він сказав до мене: Не бійся, Даниїле. Бо від першого дня, в якому ти дав твоє серце, щоб розуміти і терпіти зло перед твоїм Богом, твої слова почуто, і я прийшов через твої слова. 13 І володар царства персів стояв напроти мене двадцять один днів, і ось Михаїл один з перших володарів прийшов мені допомогти, і я його оставив там з володарем царства персів, 14 і я пішов сказати тобі, що він зустріне твій нарід в останніх днях, бо видіння ще на дні. 15 І коли він говорив зі мною за цими словами, я дав моє лице на землю і я був вколений. 16 І ось наче подоба людського сина доторкнулася до моїх губ. І я відкрив мої уста і я заговорив і сказав до того, що стояв переді мною: Господи, в моїм видінні повернулися в мені мої внутреності, і я не мав сили. 17 І як зможе твій раб, Господи, говорити з цим моїм Господом? І я, від тепер не стоятиме в мені сила, і в мені не осталося духа. 18 І він додав і доторкнувся мене наче вид людини і мене скріпив 19 і сказав мені: Не бійся, улюблений чоловіче, мир тобі. Будь мужним і будь сильним. І коли він говорив зі мною я скріпився і сказав: Хай говорить Господь мій, бо ти мене скріпив. 20 І він сказав: Чи ти знаєш чому я до тебе прийшов? І тепер я повернуся, щоб воювати з володарем персів. І я виходив, і

володар греків приходив. 21 Але лиш тобі сповіщаю приписане в писанні правди, і немає одного, що стоїть зі мною в цих, але лиш Михаїл ваш володар.

11,1 І я в першому році Кира прийшов до влади і сили. 2 І тепер тобі сповіщу правду. Ось ще три царі встануть в Персії, і четвертий розбагатіє великим багатством понад всіх. І після того як він володітиме над своїм багатством він повстане проти всіх царств греків. 3 І повстане сильний цар і володітиме великою владою і зробить за своєю волею. 4 І як лиш стане, його царство розібеться і розділиться на чотири вітри неба, і не до його кінця, ані не за його володінням, яким він володів, бо його царство буде обезперене, і для інших опріч них. 5 І скріпиться цар півдня і один з його володарів скріпиться на нього і заволодіє великим володінням у його владі. 6 І після його літ змішаються, і дочка царя півдня ввійде до царя півночі, щоб з ним зробити завіт. І він не вдержить силу руки, і не стоятиме його насіння, і видана буде вона і ті, що її несуть, і молода, і хто скріпляв її в часах. 7 І стане з цвіту її кореня, з його приготування, і прийде до сили і ввійде до укріплень царя півночі і змагатиметься в них і скріпиться. 8 І їхніх богів з їхніми вилитими, всякий бажаний їхній сріблій і золотий посуд візьме з полоном до Єгипту. І він стане над царством півночі. 9 І він ввійде до царства царя півдня і повернеться до своєї землі. 10 І його сини зберуть юрбу численних сил, і ввійде той, що приходить і затоплює. І перейде і сяде і змагатиметься до своєї сили. 11 І розлютиться цар півдня і вийде і воюватиме з царем півночі. І поставить численну юрбу, і нарід буде виданий до його рук. 12 І він візьме юрбу, і підніметься його серце, і він скине десятки тисяч і не скріпиться. 13 І повернеться цар півночі і поведе юрбу численнішу понад першу і до кінця часів літ найде нападом з великою силою і з великим майном. 14 І в тих часах численні повстануть проти царя півдня. І сини поганців твого народу піднімуться, щоб поставити видіння і знеможуть. 15 І ввійде цар півночі і насипає насип і сильне місто буде забране, і руки царя півдня не встояться, і повстануть його вибранці, і не буде сили встоятися. 16 І зробить той, що входить до нього за його волею, і немає того, що стоїть перед його лицем. І він стане в землі Сави, і скінчиться своєю рукою. 17 І поставить своє лице, щоб ввійти з усією силою свого царства і все пряме з ним зробить. І дочка жінок дасть йому її знищити, і не остане і не буде в нього. 18 І він поверне своє лице до островів і численні захопить і дасть спочинок володарям від їхньої зневаги, лише його зневага на нього повернеться. 19 І він поверне своє лице на силу своєї землі і ослабне і впаде і не знайдеться. 20 І повстане з його кореня царська рослина, що переходить на його приготуване (місце), що чинить царську славу. І в тих днях він буде розбитий і не перед лицями, ані не у війні. 21 Стане на своїм пригованім (місці). Він був зневажений, і не дали йому слави царства. І прийде в достатку і заволодіє царством обманами. 22 І руки того, що топить, затопляться від його лица і будуть розбиті, і володар завіту. 23 І від змішань з ним зробить обману і піде і перемаже його нечисленною юрбою. 24 І він прийде в достатку і до багатих країн і зробить те, що не зробили його батьки, і батьки його батьків: Грабунок і здобич і рознесе їхнє майно і своїми задумами задумуватиме проти Єгипту і аж до часу. 25 І його сила і його серце підніметься проти царя півдня з великою силою, і цар півдня зійдеться в бою з великою і дуже сильною силою. І він не встоїться, бо задумують на нього задуми. 26 І їстимуть його запаси і розібють його, і сили затопить, і численні впадуть побиті. 27 І оба царі, їхні серця до поганого, і при одному столі

говоритимуть брехню, і не пощастить. Бо ще кінець на час. 28 І він повернеться до своєї землі з великим майном, і його серце на святий завіт, і зробить і повернеться до своєї землі. 29 В часі повернеться і прийде до півдня, і не буде так як перше і як останнє, 30 і ввійдуть до нього ті кітійці, що вийшли, і він буде впокорений. І повернеться і розлютиться на святий завіт. І зробить і повернеться і роздумає (діло) з тими, що оставили святий завіт. 31 І з нього повстануть насіння і збезчестять священне сили, і усунуть постійну жертву і дадуть страшне збезчещення. 32 І ті, що чинять беззаконня, наведуть завіт обманами, і нарід, що знає свого Бога, скріпиться і зробить. 33 І розумні народу будуть дуже розумні. І знеможуть від меча і від полум'я і від полону і від розграблення днів. 34 І в їхнім ослабленні поможеться їм малою поміччю, і численні додадуться до них в обманах. 35 І (дехто) з тих, що розуміють, послабнуть, щоб випробувати їх огнем і вибрати і обявити аж до кінця часу. Бо ще на час. 36 І він зробить по своїй волі і цар піднесеться і звеличиться над всякого бога і говоритиме гордовите і (йому) щаститиме, аж доки не скінчиться гнів. Бо йде до закінчення. 37 І не зважатиме на всіх богів своїх батьків і на пожадання жінок і не зважатиме на всякого бога, тому що звеличиться понад всіх. 38 І бога Маозіна (сили) його прославить на місці, і бога, якого не знали його батьки, прославить золотом і сріблом і шляхотним каменем і побажаним. 39 І зробить в укріпленнях, що на схоронок, з чужим богом і помножить славу і підвладними зробить їм численних і землю розділить в дари. 40 І в останньому часі він зудариться з царем півдня, і збереться проти нього цар півночі з колісницями і з вершниками і з численними кораблями і ввійде до землі і розібе і перейде. 41 І вийде до землі Сави, і численні послабнуть. І ці спасуться з його руки, едом і моав і володар синів аммона. 42 І він простягне свою руку проти землі, і земля Єгипту не буде на спасіння. 43 І запанує над скритими (скарбами) золота і срібла і над усіма бажаними (скарбами) Єгипту і лівійців і етіопців в їхніх твердинях. 44 І слухи і клопоти затривожать його зі сходу і з півночі, і прийде в великому гніві, щоб вигубити і прокляти численних. 45 І поставить своє шатро ефадано (царське) поміж морями на святій горі Сави і прийде аж до його часті, і немає нікого, хто його спасає.

12,1 І в тому часі встане Михаїл великий володар, що стоїть над синами твого народу. І буде час скрути, скрута якої не було від коли повстав нарід на землі аж до того часу. І в тому часі спасеться твій нарід, кожний, що знайдеться записаним в книзі. 2 І численні з тих, що сплять в поросі землі встануть, ці на вічне життя, і ті на погорду і на вічний сором. 3 І розумні засяють так як світіння тверді і численні з праведних як звізди на віки і ще. 4 І ти Даниїле, замкни слова і запечатай книгу аж до часу завершення, доки нечисленні навчаться і пізнання помножаться. 5 І я Даниїл побачив, і ось два інші стали, один з цієї сторони берега ріки, і один з тієї сторони берега ріки. 6 І він сказав до чоловіка зодягненого ваддіном, (льняна одіж), який був над водою ріки: Коли кінець тих подивугідних (знаків), про які ти сказав? 7 І я почув чоловіка, що зодягнений ваддіном, який був над водою ріки, і він підняв свою правицю і свою лівицю до неба і поклявся Тим, що живе, Вічним, що: На час часів і половину часу. Коли закінчиться розсипання руки освяченого народу впізнають це все. 8 І я почув і не зрозумів і я сказав: Господи, який кінець цього? 9 І він сказав: Ходи, Даниїле, бо слова замкнені і запечатані аж до останнього часу. 10 Хай будуть вибрані і хай будуть вибілені і численні хай будуть випробовані

огнем, і хай беззаконні чинять беззаконня. І всі беззаконні не зрозуміють, і розумні зрозуміють. 11 І від часу зміни постійної жертви і поставлення гидоти спустошення днів тисяча двісті дев'яносто. 12 Блаженний терпеливий і хто дійде до днів тисяча триста тридцять п'ять. 13 І ти іди і спочинь. Бо ще дні до виповнення закінчення, і встанеш в твоє насліддя в завершенні днів.

Сусанна

13,1 І був чоловік, що жив в Вавилоні, й ім'я йому Йоаким. 2 І він взяв жінку, якій ім'я Сусанна дочку Хелкія, дуже гарну, і що боялася Господа. 3 І її батьки праведні і навчили їхню дочку за законом Мойсея. 4 І Йоаким був дуже багатий, і в нього багатий сад поблизу його дому. І до нього сходилися юдеї, тому що він був найславніший з усіх. 5 І назначено двох старців з народу суддями в тому році, про що сказав Владика, бо: Вийшло беззаконня з Вавилону з старців суддів, які вважалися проводирями народу. 6 Ці перебували в домі Йоакима, і приходили до них всі, що судилися. 7 І сталося коли відходив нарід посеред дня, виходила Сусанна і ходила в саді свого чоловіка. 8 І бачили її два старці кожного дня, як вона входила і ходила, і пожадали її. 9 І обернули їхній ум і звернули свої очі, щоб не дивитися на небо, ані не памятати судьби праведних. 10 І були оба зранені нею і не сповістили один одному їхній біль, 11 бо встидалися сповістити їхнє пожадання, бо бажали бути з нею. 12 І придивлялися закохано кожного дня, щоб її побачити. 13 І сказав один до другого: Підім до дому, бо година обіду. І вийшовши розійшлися один від одного. 14 І схилившись прийшли разом і питаючись один одного визнали причину - їхнє пожадання. І тоді спільно назначили час коли її зможуть знайти самою. 15 І сталося коли вони наглядали за догідним днем, тоді вона ввійшла так як вчора і третого дня тільки з двома служницями і забажала помитися в саді, бо була спека. 16 І не було там нікого за вийнятком двох схованих старців, які стежили за нею. 17 І вона сказала служницям: Принесіть же мені олію і пахощі і замкніть двері саду, щоб я помилася. 18 І вони зробили так як вона сказала, і замкнули двері саду і вийшли бічними дверима, щоб принести їм приказане, і не побачили старців, бо вони були сховані. 19 І сталося, що як вийшли служниці, і два старці встали і підбігли до неї 20 і сказали: Ось двері саду замкнені, і ніхто нас не бачить, і ми тебе пожадаємо. Тому погодься з нами і будь з нами. 21 Якщо ж ні, засвідчимо проти тебе, що з тобою був молодець і через це ти відіслала від себе служниць. 22 І застогнала Сусанна і сказала: Тісно мені звідусіль. Бо якщо це зроблю, мені смерть, а якщо не зроблю, не втечу з ваших рук. 23 Краще мені, не зробивши, впасти в ваші руки, ніж грішити перед Господом. 24 І Сусанна закричала великим голосом, закричали ж і два старці напроти неї. 25 І один, побігши, відкрив двері сду. 26 Як же почули в саді крик ті, що з хати, ввійшли через бічні двері, щоб побачити, що їй сталося. 27 Коли ж старці сказали свої слова, раби дуже завстидалися, тому що ніколи не було сказано таке слово про Сусанну. 28 І сталося, що на другий день, як зійшовся нарід до її чоловіка Йоакима, прийшли два старці повні беззаконних задумів проти Сусанни, щоб її забити, 29 і

сказали перед народом: Пішлить по Сусанну дочку Хелкія, яка є жінкою Йоакіма. Вони ж післали, 30 і прийшла вона і її батьки і її діти і всі її кривні. 31 Сусанна ж була дуже шляхотна і гарна на вид. 32 А беззаконні приказали її відкрити, бо вона була закрита, щоб насититися її красою. 33 Заплакали ж ті, що з нею, і всі ті, що її бачили. 34 А два старці, вставши посеред народу, поклали руки на її голову. 35 Вона ж плачучи поглянула на небо, бо в неї було серце, що надіялося на Господа. 36 А старці сказали: Як ми проходжувалися самі в саді ввійшла ця з двома служницями і замкнула двері саду і відпустила служниць, 37 і до неї прийшов молодець, який був схований, і ліг з нею. 38 Ми ж будучи в куті саду, бачачи беззаконня, побігли до них. 39 І бачачи їх, що були разом, його ж ми не змогли схопити, томущо він був сильнішим від нас, і відкривши двері вибіг, 40 а цю, схопивши, запитали ми, хто був молодець, 41 і вона не забажала нам сповістити. Це засвідчуємо. І збір повірив їм, як старцям народу і суддям, і засудили її на смерть. 42 А Сусанна закричала великим голосом і сказала: Вічний Бог, що знає сховане, що бачить все перед тим, що воно станеться, 43 Ти знаєш, що проти мене засвідчили брехню. І ось я вмираю, не зробивши нічого з того, що ці зле вигадали проти мене. 44 І Господь вислухав її голос. 45 І як її відводили, щоб вигубити, Бог підняв святий дух малого хлопчини, якому імя Даниїл, 46 і він закричав великим голосом: Я чистий від цієї крові. 47 А весь нарід повернувся до нього і сказали: Що це за слово, яке ти сказав? 48 Він же ставши посеред них сказав: Такі ви безумні, сини Ізраїля? Не розсудивши, ані не пізнавши правду ви засудили дочку Ізраїля? 49 Поверніться до суду. Бо ці засвідчили проти неї брехню. 50 І весь нарід повернувся з поспіхом. І сказали до нього старці: Ходи сядь посеред нас і сповісти нам. Бо тобі Бог дав старшинство. 51 І сказав до них Даниїл: Розділіть їх один від одного далеко, і я їх випитаю. 52 А як були розділені один від одного, він покликав одного з них і сказав до нього: Ти, що постарівся поганими днями, тепер прийшли твої гріхи, які ти раніше вчинив, 53 судячи неправедні суди, і засуджуючи невинних а відпускаючи винних, коли говорить Господь: Невинного і праведного не убеш. 54 Отже тепер якщо ти цю побачив, скажи під яким деревом ти їх побачив, що вони розмовляли разом? Він же сказав: Під яловицею. 55 А Даниїл сказав: Правильно, ти збрехав на свою голову. Бо вже божий ангел, беручи від Бога рішення, розрубає тебе пополам. 56 І відставивши його приказав привести другого. І сказав до нього: Ханаанське насіння а не Юди, тебе обманула краса, і пожадання повернуло твоє серце. 57 Так ви робили з дочками Ізраїля, і вони боячись говорили з вами, але дочка Юди не стерпіла вашого беззаконня. 58 Отже тепер скажи мені: Під яким деревом ти їх зловив, як вони говорили між собою? Він же сказав: Під дубом. 59 Сказав же до нього Даниїл: Правильно, і ти збрехав на свою голову. Бо божий ангел жде, маючи меч, щоб розтесати тебе пополам, щоб вас вигубити. 60 І закричав весь збір великим голосом і поблагословили Бога, що спасає тих, що на нього надіються. 61 І повстали проти двох старців, бо Даниїл доказав з їхніх уст, що вони збрехали, і зробили з ними за злом, яке вони задумали на ближнього, 62 щоб зробити за законом Мойсея, і їх забили. І спаслася невинна кров в тому дні. 63 А Хелкій і його жінка похвалили Бога за їхню дочку Сусанну з її чоловіком Йоакімом і всіма кривними, бо не знайдено в ній соромного діла. 64 І Даниїл став великий перед народом від того дня і пізніше.

Вил і Дракон

14,1 І цар Астуарг додався до своїх батьків, і взяв Кир персієць його царство. 2 І Даниїл був другом царя і славний понад всіх його друзів. 3 І був ідол у вавилонців, якому імя Вил, і видавали на нього кожного дня дванадцять артавів петльованої муки і сорок овець і шість мірок вина. 4 І цар його почитав і ходив кожного дня йому поклонитися. А Даниїл поклонявся свому Богові. 5 І сказав до нього цар: Чому не поклоняєшся Вилу? Він же сказав: Бо не почитаю ідолів зроблених руками, але живого Бога, що створив небо і землю, і що має владу над всяким тілом. 6 І сказав до нього цар: Чи тобі не здається, що Вил є живим богом? Чи не бачиш, що він їсть і п'є кожного дня? 7 І Даниїл, засміявшись, сказав: Не обманюйся царю, бо цей всередині глина, а зі зовні мідь і він ніколи не зів, ані не випив. 8 І розгнівавшись цар покликав своїх священників і сказав їм: Якщо мені не скажете хто їсть цю вечерю, помрете. Якщо ж покажете, що Вил це поїдає, Даниїл помре, бо він хулив проти Вила. 9 І сказав Даниїл цареві: Хай буде за твоїм словом. І було сімдесят священників Вила опріч жінок і дітей. 10 І цар прийшов з Даниїлом до дому Вила. 11 І священники Вила сказали: Ось ми виходимо геть, ти ж, царю, постав їжу і вино, приготувавши постав, і замкни двері і запечатай твоїм перстнем. І прийшовши вранці, якщо не знайдеш все зіджене Вилом, ми помремо, або Даниїл, що збрехав проти нас. 12 Вони ж не зважали, бо зробили були під столом схований вхід і постійно ним входили і це споживали. 13 І сталося, що як ті вийшли, і цар поставив їжу Вилу. 14 І Даниїл заповів своїм слугам і вони принесли попіл і посипали весь храм перед самим царем. І вийшовши, замкнули двері і запечатали перстнем царя, і відійшли. 15 А священники й жінки і їхні діти прийшли вночі за їхнім звичаєм і все зіли і випили. 16 І встав цар вранці і Даниїл з ним. 17 І сказав Цар: Чи цілі печаті, Даниїле? Він же сказав: Цілі, царю. 18 І сталося, що як разом відкрили двері, цар, поглянувши на стіл, закричав великим голосом: Ти Великий, Вил, і в тобі немає обмани, ані однієї. 19 І засміявся Даниїл і задержав царя, щоб той не входив всередину і сказав: А поглянь на долівку і пізнай чиї ці стопи. 20 І цар сказав: Я бачу стопи чоловіків і жінок і дітей. 21 І цар, розгнівавшись, тоді схопив священників і жінок і їхніх дітей, і вони йому показали сховані двері, крізь які і входили, щоб зісти те, що на столі. 22 І цар забив їх і видаванням дав Вилу Даниїлові і він розбив його і його храм.

23 І був великий дракон, і його вавилонці почитали. 24 І сказав цар до Даниїла: Не зможеш сказати, що цей не є живим богом. І поклонися йому. 25 І сказав Даниїл: Я поклонюся моему Господеві Богові, бо Цей є живим Богом. Ти ж, царю, дай мені владу, і я забю дракона без меча і палиці. 26 І сказав цар: Даю тобі. 27 І взяв Даниїл смолу і товщ і волосся і зварив разом і зробив коржі і дав в уста дракона, і як той зів, дракона розперло. І він сказав: Гляньте на ваші божища. 28 І сталося, що як почули вавилонці, вони дуже розчулилися і повернулися проти царя і сказали: Цар став юдеєм. Він розбив Вилу і забив дракона і вирізав священників. 29 І прийшовши до царя, сказали: Видай нам Даниїла. Якщо ж ні, забемо тебе і твій дім. 30 І цар побачив, що на нього дуже натискають, і змушений, видав їм Даниїла. 31 Вони ж вкинули його до ями левів, і він був там шість днів. 32 Було ж в ямі сім

левів, і давалося їм два тіла на день і дві вівці. Тоді ж їм не дано, щоб вони пожерли Даниїла. 33 І в Юдеї був Амвакум пророк, і він зварив варене і вломав хліби до коша і йшов на рівнину, щоб віднести женцям. 34 І господний ангел сказав до Амвакума: Віднеси обід, який маєш, до Вавилону Даниїлові, до ями левів. 35 І сказав Амвакум: Господи, я Вавилона не бачив і ями не знаю. 36 І господний ангел схопив його за чуб і, несучи за волосся його голови, поставив його в Вавилоні над ямою в шумі його духа. 37 І Амвакум закричав, кажучи: Даниїле, Даниїле, візьми обід, який тобі Бог післав. 38 І Даниїл сказав: Ти, Боже, мене згадав і Ти не оставив тих, що Тебе люблять. 39 І Даниїл, вставши, поїв. А божий ангел зразу відставив Амвакума до його місця. 40 А сьомого дня прийшов цар оплакувати Даниїла. І прийшов до ями і поглянув, і ось Даниїл сидить. 41 І закричавши великим голосом він сказав: Ти великий, Господи Боже Даниїла, і немає іншого за вийнятком Тебе. 42 І витягнув його, а винних за його знищення вкинув до ями, і вони зразу були пожерті перед ним.